

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΒΟΥΛΙΟ

ΟΝΟΜΑΤΑ: ΑΓΓΕΛΙΔΗ ΦΩΤΕΙΝΗ,
ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΙΟΛΗ,
ΓΕΩΡΓΑΤΟΥ ΒΑΣΙΑ
ΓΚΟΡΟ ΑΡΤΕΜΗΣ,
ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΕΒΕΛΙΝΑ
,ΛΑΓΓΗ ΙΩΑΝΝΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 9/4/2023

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΒΟΥΛΙΟ;

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) είναι το νομοθετικό σώμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ένα από τα **επτά της θεσμικά όργανα**. Το Κοινοβούλιο απαρτίζεται από **705 μέλη** (ευρωβουλευτές) που εκπροσωπούν όλες τις χώρες της ΕΕ. Οι αλλαγές που σήμανε το Brexit μείωσαν τον αριθμό τους από 751 σε 705 μετά την επίσημη αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ.

ΡΟΛΟΣ:

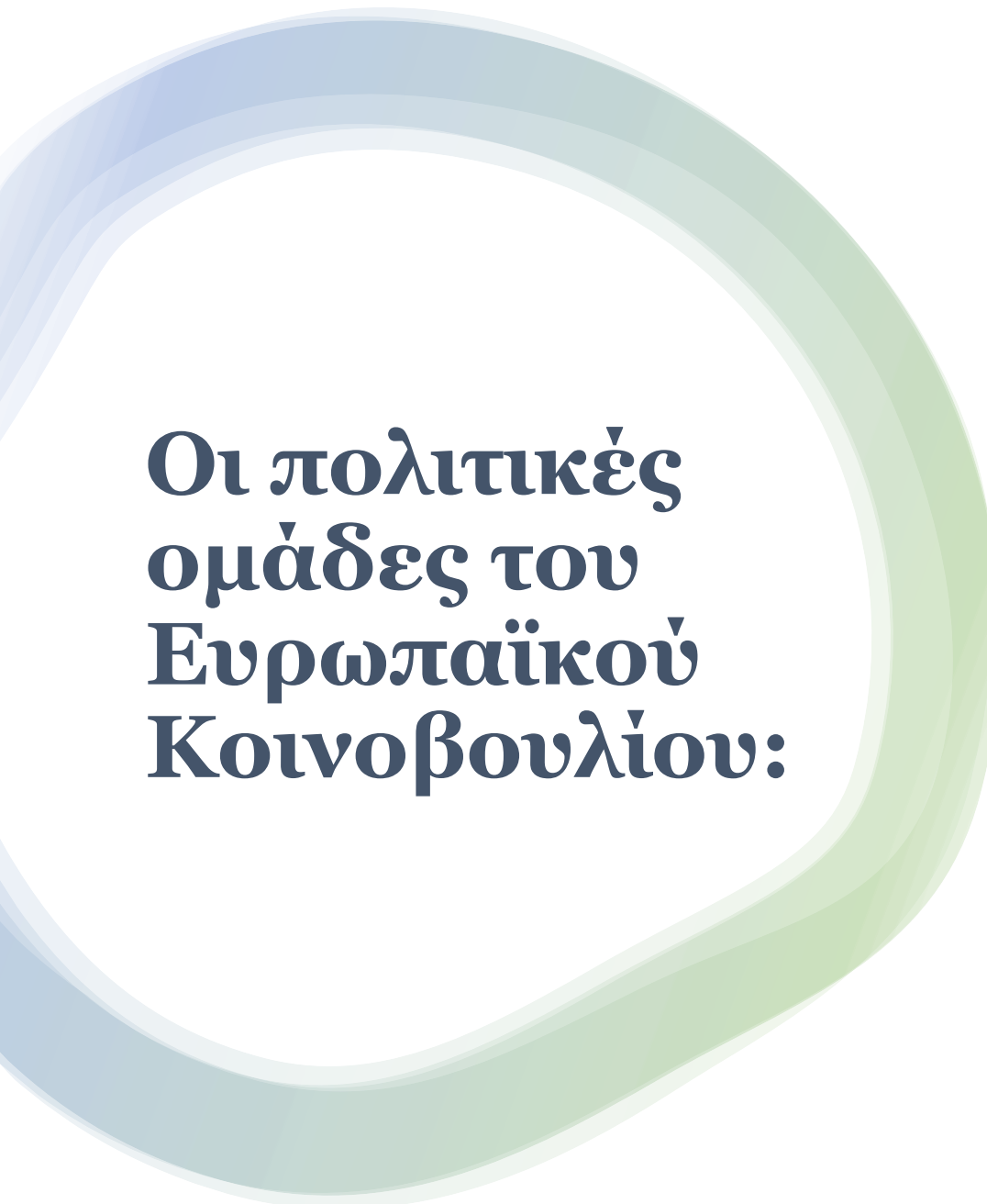
Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου περιλαμβάνει:

συμμετοχή στη νομοθετική διαδικασία (νομοθετική παραγωγή),

κατάρτιση και έγκριση του κοινοτικού προϋπολογισμού και

άσκηση του δημοκρατικού ελέγχου πάνω στη δράση των κοινοτικών οργάνων, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

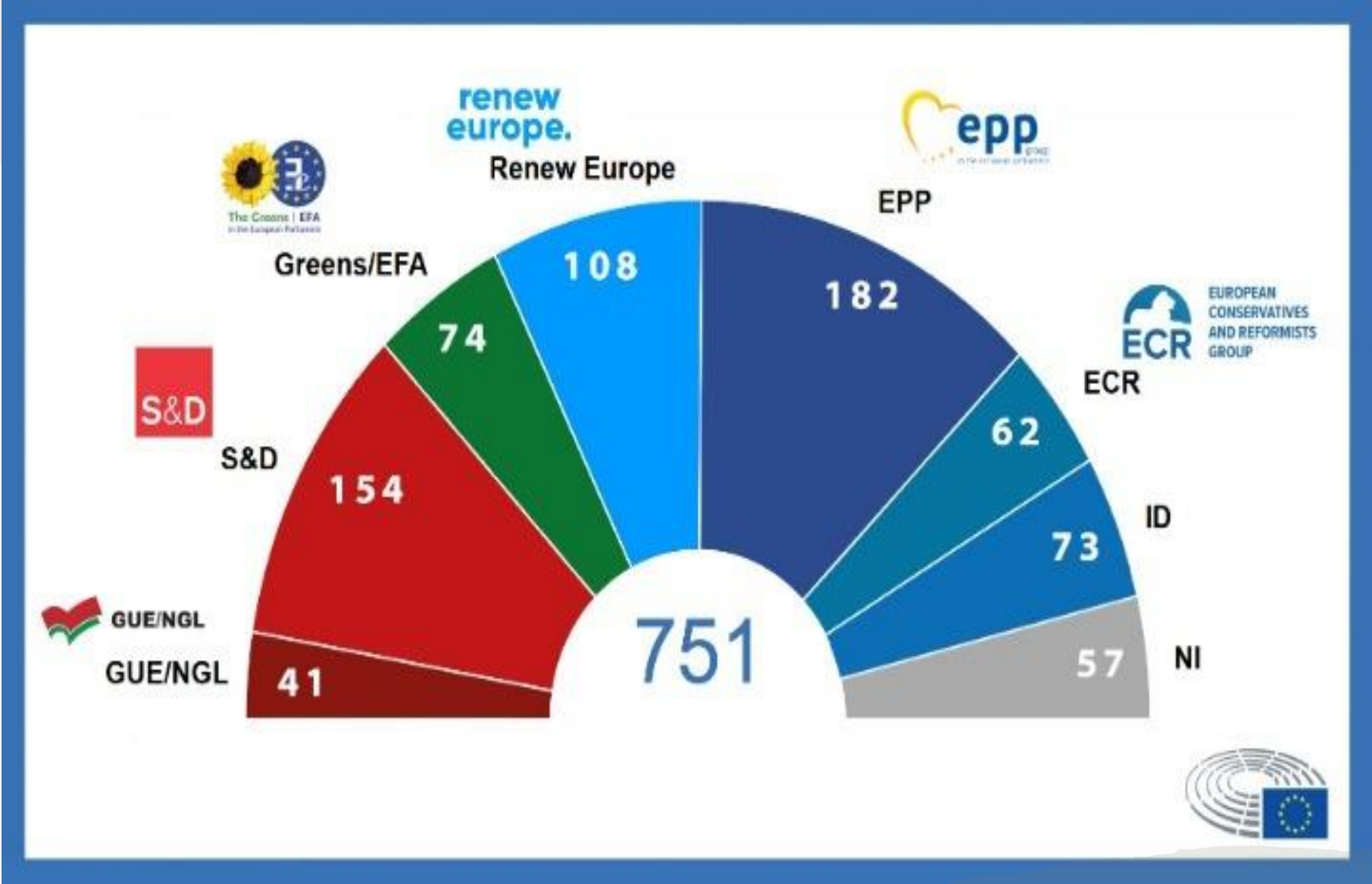
Η Ολομέλεια του κοινοβουλίου συνέρχεται για μία εβδομάδα κάθε μήνα στο Στρασβούργο, ενώ οι συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών και έκτακτες σύνοδοι, πραγματοποιούνται στις Βρυξέλλες. Έδρα της Γενικής Γραμματείας του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου είναι το Λουξεμβούργο.

Οι πολιτικές ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου:

Οι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου χωρίζονται σε **πολιτικές ομάδες**— δεν οργανώνονται με βάση την εθνικότητά τους αλλά με βάση την **πολιτική τους τοποθέτηση**. Σήμερα υπάρχουν **7 πολιτικές ομάδες** στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Για να σχηματιστεί μια πολιτική ομάδα απαιτούνται τουλάχιστον **23 βουλευτές** που πρέπει να εκπροσωπούν τουλάχιστον το **ένα τέταρτο** του συνόλου των κρατών μελών. Απαγορεύεται η ένταξη σε περισσότερες από μία πολιτικές ομάδες. Ορισμένοι βουλευτές δεν ανήκουν σε καμία πολιτική ομάδα και στην περίπτωση αυτή ανήκουν στους **μη εγγεγραμμένους** βουλευτές. Κάθε πολιτική ομάδα μεριμνά για την εσωτερική της οργάνωση ορίζοντας **έναν/μια πρόεδρο** (ή, σε ορισμένες ομάδες, δύο συμπροέδρους), **ένα προεδρείο** και **μια γραμματεία**. Οι θέσεις των βουλευτών στην αίθουσα συνεδριάσεων αποφασίζονται βάσει της πολιτικής τους τοποθέτησης, από τα αριστερά προς τα δεξιά, μετά από συμφωνία μεταξύ των προέδρων των ομάδων. Πριν από κάθε ψηφοφορία στην ολομέλεια, οι πολιτικές ομάδες εξετάζουν τις εκθέσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών και υποβάλλουν **τροπολογίες**. Η θέση κάθε πολιτικής ομάδας αποφασίζεται μετά από συζήτηση στους κόλπους της ομάδας. Οι βουλευτές δε μπορούν να υποχρεωθούν να δώσουν συγκεκριμένη ψήφο.

Οι 7 πολιτικές ομάδες του Κοινοβουλίου:

Πολιτικές ομάδες	Επικεφαλής	Αριθμός μελών
ΕΛΚ - Κοινοβουλευτική Ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (Χριστιανοδημοκράτες)	Μάνφρεντ Βέμπερ (Γερμανία). Αυτή είναι η 4η θητεία του ως ευρωβουλευτής και είναι επικεφαλής του ΕΛΚ από το 2014.	176
S&D - Ομάδα της Προοδευτικής Συμμαχίας των Σοσιαλιστών και Δημοκρατών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	Ιράτσε Γκαρθία Πέρεθ (Ισπανία), ευρωβουλευτής από το 2004.	144
Renew Europe - Renew Europe group	<u>Στεφάν Σεζουρνέ</u> (Γαλλία). Ξεκίνησε την η 1η του θητεία ως ευρωβουλευτής το 2019.	102
Verts/ALE - Ομάδα των Πρασίνων / Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία	<u>Τέρι Ρεϊτκε</u> (Γερμανία) και <u>Φιλίπ Λαμπέρ</u> (Βέλγιο). Η Ρεϊτκε είναι ευρωβουλευτής από το 2014 και συνεπικεφαλής της πολιτικής ομάδας από το 2022, ενώ ο Λαμπέρ είναι ευρωβουλευτής από το 2009 και συνεπικεφαλής της πολιτικής ομάδας από 2014.	71
Identity and Democracy (ID)	<u>Μάρκο Ζάνι</u> (Ιταλία), ευρωβουλευτής από το 2014.	64
ΕΣΜ - Ομάδα των Ευρωπαίων Συντηρητικών και Μεταρρυθμιστών	Ρισάρντ Λεγκούτκο (Πολωνία), ευρωβουλευτής από το 2009 και συνεπικεφαλής από το 2017, και Νικόλα Προκατσίνι, ευρωβουλευτής από το 2019 και συνεπικεφαλής από το 2023.	64
Η Αριστερά	Μανόν Ομπρί (Γαλλία), ευρωβουλευτής από το 2019, και Μάρτιν Σίρντεβαν (Γερμανία), ευρωβουλευτής από το 2017.	38

ΙΣΤΟΡΙΑ:

Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ), που ιδρύθηκε το **1951**, μεταξύ της Γαλλίας, της Δυτικής Γερμανίας, της Ιταλίας, του Βελγίου, του Λουξεμβούργου και της Ολλανδίας. Για πρώτη φορά συνεδρίασε το **Σεπτέμβριο του 1952** σχετικά με θέματα συνεργασίας αποκλειστικά στον τομέα του άνθρακα και του χάλυβα. Με δεδομένη την επιτυχία της ΕΚΑΧ, οι ίδιες χώρες ενοποίησαν περισσότερους τομείς της οικονομίας τους και το **1957**, με τη **Συνθήκη της Ρώμης**, ιδρύθηκε η **Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας** (ΕΥΡΑΤΟΜ) και η **Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα** (ΕΟΚ). Το 1967, τα όργανα των τριών Κοινοτήτων συγχωνεύτηκαν και από τότε υπάρχει ένα Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο (αρχικά ονομαζόταν "Συνέλευση", χωρίς άμεση δημοκρατική νομιμοποίηση και χωρίς ουσιαστικές αρμοδιότητες) αναβαθμίστηκε με την **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1986)**. Η Ελλάδα προσχώρησε την περίοδο **1979-1981**. Οι πρώτες εκλογές για την απευθείας από το λαό ανάδειξη των μελών του Ευρωκοινοβουλίου έγιναν το **1979**.

Νομοθετικό Έργο:

Βήμα 1ο. Δημόσια Διαβούλευση

Το σχέδιο νόμου ή η πρόταση νόμου κατατίθεται προς ανοικτή Δημόσια Διαβούλευση (opengov.gr): κατάθεση της γνώμης των πολιτών και των φορέων με δική τους πρωτοβουλία.

Βήμα 2ο. Κατάθεση στη Βουλή • Μορφή Σχεδίου Νόμου / Πρότασης Νόμου

- Τα νομοσχέδια και οι προτάσεις νόμων συνοδεύονται υποχρεωτικά από:
- Αιτιολογική Έκθεση, η οποία εξηγεί τους σκοπούς όσων προτείνονται.
- Πίνακα διατάξεων
- Άρθρα
- Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η οποία καθορίζει το σχετικό κόστος, εφόσον επιβαρύνεται ο προϋπολογισμός.
- Έκθεση συνεπειών ρύθμισης
- Έκθεση τροποποιούμενων ή καταργούμενων διατάξεων
- Έκθεση δημόσιας διαβούλευσης που έχει προηγηθεί της κατάθεσής τους.
- Τα νομοσχέδια ή οι προτάσεις νόμων αποστέλλονται στη διεύθυνση επιστημονικών μελετών της επιστημονικής υπηρεσίας της Βουλής, η οποία υποβάλλει έκθεση με τις νομικές παρατηρήσεις της.

Βήμα 3ο. Συζήτηση στην Επιτροπή ή την Ολομέλεια της Βουλής

- Στη συνέχεια, τα νομοσχέδια και οι προτάσεις νόμων κατατίθενται στη διεύθυνση νομοθετικού έργου της Βουλής. Αφού ανακοινωθούν στους Βουλευτές, παραπέμπονται στην αρμόδια διαρκή επιτροπή της Βουλής.
- Εκεί αποφασίζεται αν θα ψηφιστούν από την Ολομέλεια ή από Επιτροπή.
- Την κατάθεση ακολουθεί η συζήτηση στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Οι βουλευτές - μέλη της αρμόδιας επιτροπής (περίπου 40 σε κάθε επιτροπή) επεξεργάζονται το νομοσχέδιο με τη μορφή συζήτησης:
 - i. Κάθε κοινοβουλευτική ομάδα ορίζει ένα βουλευτή – εισηγητή, ο οποίος τοποθετείται στη συζήτηση που προηγείται της ψήφισης.
 - ii. Μετά από πρόταση των εισηγητών, ακρόαση των σχετικών Φορέων (π.χ. εταιρείες, πιστωτικά ιδρύματα, οργανισμοί, συνδικαλιστικοί φορείς, επιμελητήρια, ΜΚΟ κοκ).
 - iii. Συζήτηση επί των άρθρων.

Βήμα 4ο. Ψηφοφορία

- Την συζήτηση ακολουθεί ψηφοφορία επί της αρχής, κατ' άρθρο και στο σύνολο του νομοσχεδίου. Η ψηφοφορία μπορεί να είναι ονομαστική ή μη. Εφόσον τα νομοσχέδια εγκριθούν από την πλειοψηφία των βουλευτών, τα έγγραφα παραπέμπονται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Βήμα 5ο. Έλεγχος Συνταγματικότητας

- Μέσα στο διάστημα ενός μήνα, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας (ΠτΔ) εκδίδει τον νόμο. Για να το κάνει αυτό ελέγχει:
 - i) ότι όντως αυτό είναι το κείμενο που ψήφισε η Βουλή και
 - ii) ότι τηρήθηκε η προβλεπόμενη από το Σύνταγμα διαδικασία.

Βήμα 6ο. Δημοσίευση στο ΦΕΚ

- Με την έκδοση, ο νόμος αποκτά ισχύ. Εκτελείται, όμως, μόνον αφού δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α'). Η έναρξη ισχύος του ορίζεται κάθε φορά στο τελευταίο άρθρο του νόμου και έπεται της δημοσίευσης.

Κοινοβουλευτικός Έλεγχος:

Η Βουλή μπορεί να ασκήσει έλεγχο στην [Κυβέρνηση](#) με τα ακόλουθα μέσα:

α) πρόταση δυσπιστίας: Η Βουλή μπορεί με απόφασή της να αποσύρει την εμπιστοσύνη της από την Κυβέρνηση. Τουλάχιστον το 1/6 των Βουλευτών πρέπει να υπογράψει την πρόταση δυσπιστίας. Η πρόταση πρέπει να αναφέρει τα θέματα, για τα οποία θα διεξαχθεί η συζήτηση. Αν η πρόταση ψηφιστεί από 151 και περισσότερους Βουλευτές, τότε η κυβέρνηση χάνει την εμπιστοσύνη της Βουλής, χάνει την «δεδηλωμένη» και μπορεί να προκηρύξει εκλογές.

β) αναφορές: Οι πολίτες μπορούν να απευθύνουν γραπτά και επώνυμα παράπονα ή αιτήματα στη Βουλή. Οι Βουλευτές μπορούν, εάν το επιθυμούν, να υιοθετήσουν τις αναφορές αυτές. Ο υπουργός πρέπει μέσα σε 25 ημέρες να απαντήσει στην αναφορά την οποία έχει υποβάλει Βουλευτής.

γ) ερωτήσεις: Οι Βουλευτές μπορούν να απευθύνουν γραπτά στους Υπουργούς ερωτήσεις για οποιοδήποτε δημόσιο ζήτημα, γενικό ή ειδικότερο της περιφέρειάς τους. Έτσι, οι Βουλευτές μπορούν να ενημερώνονται για την υπόθεση αυτή. Οι Υπουργοί πρέπει να απαντήσουν γραπτά στους Βουλευτές που έθεσαν τις ερωτήσεις μέσα σε 25 ημέρες, προθεσμία που συχνά παραβιάζεται.

-
- **η) σύσταση εξεταστικών επιτροπών:** Η Βουλή προχωρά σε σύσταση εξεταστικής επιτροπής για να διευκρινίσει ένα θέμα που την απασχολεί είτε αυτό αφορά σε αυθαιρεσίες μελών της κυβέρνησης είτε όχι. Οι εξεταστικές επιτροπές αποτελούν το βοηθητικό όργανο της Βουλής. Αν δεν δοθεί εντολή από την ίδια την Βουλή για τη σύστασή τους, οι επιτροπές αυτές δεν μπορούν να διεξάγουν καμία έρευνα και κανέναν έλεγχο.

Κανονισμός της Βουλής:

- Σύμφωνα με το Άρθρο 65 §1 του Συντάγματος: «Η Βουλή ορίζει τον τρόπο της ελεύθερης και δημοκρατικής λειτουργίας της με Κανονισμό, που ψηφίζεται από την Ολομέλεια κατά το άρθρο 76 και δημοσιεύεται με παραγγελία του Προέδρου της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».
- Ο Κανονισμός της Βουλής αποτελείται από 2 μέρη.
- Το **Α' Μέρος (Κοινοβουλευτικό)**, το οποίο περιγράφει την οργάνωση και λειτουργία της Βουλής, τις διαδικασίες νομοθετικού έργου, τις διαδικασίες κοινοβουλευτικού ελέγχου, τις ειδικές διαδικασίες και τη λειτουργία της επιστημονικής υπηρεσίας της Βουλής.
- Το **Β' Μέρος (Κώδικας οργάνωσης των υπηρεσιών της Βουλής, καταστάσεως του προσωπικού της και άλλες διατάξεις)**, περιγράφει την οργανωτική διάρθρωση και αποστολή των υπηρεσιών της Βουλής, το καθεστώς εργασίας των υπαλλήλων της Βουλής ανά εργασιακή σχέση, κατηγορία και κλάδο, τη διάθεση πιστώσεων από τον προϋπολογισμό της Βουλής, τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων – διαγωνισμών, καθώς και την εκτέλεση έργων.
- Ο Κανονισμός της Βουλής, κατά τη διάρκεια της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας (από τη Μεταπολίτευση μέχρι σήμερα), τέθηκε σε ισχύ το 1975.
- Σημαντικές τροποποιήσεις έγιναν το 1987 (Κώδικας κανονισμού εργασιών της Βουλής – μέρος Κοινοβουλευτικό καθώς και μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001.

- **δ) επίκαιρες ερωτήσεις:** Κάθε Βουλευτής μπορεί, για θέματα που έχουν να κάνουν με την άμεση επικαιρότητα, να υποβάλλει γραπτές επίκαιρες ερωτήσεις προς τον Πρωθυπουργό ή τους υπουργούς, οι οποίοι απαντούν προφορικά. Επίκαιρες ερωτήσεις συζητούνται στην Ολομέλεια της Βουλής αλλά και στο Τμήμα Διακοπής των Εργασιών.
- **ε) αιτήσεις κατάθεσης εγγράφων:** Οι Βουλευτές μπορούν να ζητούν γραπτά από τις/τους Υπουργούς την κατάθεση εγγράφων που σχετίζονται με κάποια δημόσια υπόθεση. Η/ο Υπουργός οφείλει να καταθέσει μέσα σε 30 ημέρες τα ζητούμενα έγγραφα. Έγγραφα που έχουν να κάνουν με διπλωματικό ή στρατιωτικό ή σχετικό με την ασφάλεια του Κράτους μυστικό δεν επιτρέπεται να κατατεθούν.
- **στ) επερωτήσεις:** Οι επερωτήσεις στοχεύουν στον έλεγχο της κυβέρνησης για πράξεις ή παραλείψεις της. Οι Βουλευτές που έχουν καταθέσει ερωτήσεις ή αίτηση κατάθεσης εγγράφων μπορούν να τις μετατρέψουν σε επερωτήσεις, αν αξιολογήσουν ως ανεπαρκή την απάντηση της/του Υπουργού. Οι επερωτήσεις συζητούνται στην Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων.
- **ζ) επίκαιρες επερωτήσεις:** Για θέματα που σχετίζονται με την άμεση επικαιρότητα οι Βουλευτές μπορούν να υποβάλλουν επίκαιρες επερωτήσεις. Οι επίκαιρες επερωτήσεις συζητούνται κάθε Δευτέρα στην Ολομέλεια αλλά και σε ορισμένες συνεδριάσεις του Τμήματος Διακοπής των Εργασιών.

Αρμοδιότητες:

1. Νομοθετεί από κοινού με το Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε.

Η νομοθετική εξουσία ασκείται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε. ισότιμα.

Πρόκειται για τη διαδικασία συναπόφασης, η οποία από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβόνας (01.12.2009) μετονομάζεται σε «συνήθη νομοθετική διαδικασία».

Η διαδικασία αυτή ακολουθείται πλέον στη συντριπτική πλειοψηφία των τομέων πολιτικής της Ε.Ε. όπως η κοινή αγορά, η γεωργία, το περιβάλλον, η προστασία των καταναλωτών, οι συγκοινωνίες, η διαχείριση των μεταναστευτικών ρευμάτων και η αντιμετώπιση σοβαρών διασυνοριακών εγκλημάτων (εμπόριο ναρκωτικών και το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος κ.ά.).

Το σύνολο αυτών των πολιτικών της Ε.Ε. ασκείται με την ψήφιση νομικών πράξεων, οι οποίες αντανakλούν πολιτικές αποφάσεις. Τέτοιες πράξεις δεσμευτικού χαρακτήρα για τα Κράτη-μέλη είναι οι *Κανονισμοί*, οι *Οδηγίες* και οι *Αποφάσεις*. Και οι τρεις αυτές κατηγορίες πράξεων είναι το αποτέλεσμα συναπόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με το αρμόδιο κάθε φορά Συμβούλιο Υπουργών.

2. Συμμετέχει στην κατάρτιση του προϋπολογισμού της Ε.Ε. και τον ψηφίζει

Με την θέση σε ισχύ της συνθήκης της Λισσαβόνας (01/12/2009), ενδυναμώνεται ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διαδικασία ψήφισης του προϋπολογισμού της Ε.Ε.. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταρτίζει σχέδιο προϋπολογισμού επί του οποίου συναποφασίζουν με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών. Έχει καταργηθεί, δηλαδή, η παλιότερη δυνατότητα ψήφισης του προϋπολογισμού με τελική απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών, παρά τις όποιες αντιρρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

3. Ελέγχει πολιτικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασκεί πολιτικό έλεγχο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο πολιτικός αυτός έλεγχος παρουσιάζει δύο βασικές λειτουργίες: η πρώτη είναι προληπτική, ενώ η δεύτερη κατασταλτική.

Προληπτική λειτουργία: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιλέγει τον πρόεδρό της από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των αρχηγών Κρατών-μελών και κυβερνήσεων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καλείται, στη συνέχεια, να επικυρώσει με ψήφο απόλυτης πλειοψηφίας την επιλογή αυτή. Στην πράξη, ο τελικός διορισμός του Προέδρου της Επιτροπής καθίσταται αντικείμενο συναπόφασης των ευρωβουλευτών και των εκπροσώπων των Κρατών-μελών.

Κατασταλτική λειτουργία: Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να εξαναγκάσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε παραίτηση με τη διαδικασία πρότασης μομφής. Αν συγκεντρωθούν τα 2/3 των ψήφων που αντιστοιχούν τουλάχιστον στην αυξημένη πλειοψηφία των Ευρωβουλευτών, τότε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παραιτείται.

ΠΗΓΕΣ:

- <https://www.europarl.europa.eu/news/el/faq/15/ti-einai-to-europaiko-koinovoulio>
- <https://www.zagorianakos.edu.gr/2021/03/04/psifiaki-periigisi-sto-eyropaiko-koinovoylio/>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CF%8C_%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CE%B2%CE%BF%CF%8D%CE%BB%CE%B9%CE%BF
- <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/el/organisation-and-rules/organisation/political-groups>
- <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/el/organisation-and-rules/organisation/political-groups>
- <https://vouliwatch.gr/constitution>
- <https://www.rthess.gr/epikairota/to-evropaiko-koinovoulio-kleinei-tin-porta-stous-antiprosopous-tou-katar/>
- <https://www.newsit.gr/ellada/to-eyropaiko-koinovoulio-stirizei-ellada-apenanti-stis-tourkies-prokliseis/3173712/>